

Γράφει ο **Πάυλος Μουρουζίδης**

Το ζήτημα της ενέργειας είναι τεράστιο και κομβικό στο σχεδιασμό των αναγκών και των προτεραιοτήτων μιας κοινωνίας στη νέα εποχή, εντός της οποίας κινούμαστε ήδη εδώ και τρεις δεκαετίες. Η γύμνια της πολιτικής της ιδιωτικοποίησης της ενέργειας μέσω της “απελευθέρωσής” της αποκαλύπτεται σε κάθε μικρότερη ή μεγαλύτερη κρίση.

Με τη σειρά τους, οι διαδοχικές κρίσεις της τελευταίας δεκαετίας, (ενυπόθηκων δανείων, προσφυγικό, κλιματική κρίση – πλέον και όχι αλλαγή – και πανδημία) αποδεικνύουν με τον πιο τραγικό τρόπο πως η “ανθρωπόκαινη” περίοδος, κατά την οποία η κρίση συσσώρευσης κεφαλαίου και απόσπασης υπεραξίας χτυπάει κόκκινο, διαρρηγνύει πλέον κάθε όριο διαβίωσης και αναπαραγωγής (όρια οικονομικά, βιολογικά και κοινωνικά) της εργατικής τάξης και μεγάλων τμημάτων των μικρομεσαίων στρωμάτων.

Στο παρών άρθρο, θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε τους καταστροφικούς σταθμούς της πορείας απελευθέρωσης της ενέργειας και τη μη επίτευξη των διακηρυχθέντων στόχων, της

κραυγαλέας εν ολίγοις αποτυχίας του “εκσυγχρονιστικού” φιλελευθερισμού – με τη συνυπογραφή όλων των κυβερνήσεων – στον ενεργειακό σχεδιασμό της χώρας στη νέα εποχή.

- Με τη συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992 (κυβέρνηση ΝΔ), τίθεται για πρώτη φορά το πολιτικό πλαίσιο “απελευθέρωσης” κλάδων της οικονομίας και επαγγελματιών από τον κρατικό “προστατευτισμό” που προκαλεί “στρεβλώσεις” στην αγορά. Ορίζεται έτσι ρητά ο στόχος της «απελευθέρωσης της ενέργειας» και μείωσης του κρατικού μεριδίου της ΔΕΗ προς όφελος των ιδιωτών ανταγωνιστών / μονοπωλιακών ομίλων της Ευρώπης.
- Το 1999 (κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ) ψηφίζεται ο νόμος 2723 που προέβλεπε: Τη μετοχοποίηση της ΔΕΗ, την μετατροπή της σε ανώνυμη εταιρεία, τη δημιουργία Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και την αθρόα έκδοση αδειών για κατασκευή επιδοτούμενων μονάδων παραγωγής ρεύματος από φυσικό αέριο και ιδιώτες. Ακολούθησε η μετοχοποίηση του 49% της ΔΕΗ έναντι μόνο 600 δις δραχμών, ποσό που τότε αντιστοιχεί στο 1/8 των καταγραμμένων, ασφαλιστικών αποθεματικών των εργαζομένων. Τις αμέσως επόμενες μέρες από την υπογραφή της μετοχοποίησης της ΔΕΗ, η (πασοκοκρατούμενη) ΓΕΝΟΠ κυκλοφορεί αφίσα στην οποία πανηγυρίζει με το γνωστό σύνθημα: **Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΩΡΑ ΔΙΚΑΙΩΝΕΤΑΙ!**
- Στη συνέχεια με μια σειρά νόμους, τροποποιήσεις νόμων, προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις και ενσωματώσεις των οδηγιών της ΕΕ «μπήκε το νερό στο αυλάκι της ιδιωτικοποίησης». Η ΔΕΗ έγινε Α.Ε και της **απαγορεύτηκε να κατασκευάζει νέες μονάδες**, παρά μόνο για αντικατάσταση παλιών. Από τότε και 20 χρόνια μετά παρακολουθούμε να κατασπαράζουν μια δημόσια επιχείρηση που είχε 7,4 εκατομμύρια πελάτες και τζίρο 6 δις ευρώ ετησίως!
- Με την οδηγία της ΕΕ 77/2001 αποφασίζεται να ενισχυθούν με γενναίες επιδοτήσεις οι ΑΠΕ που θα γίνονται αυστηρά μόνο από ιδιώτες.

Υπενθυμίζουμε εδώ πως το τυράκι στη φάκα της “απελευθέρωσης” της ηλεκτρικής ενέργειας τότε, **ήταν οι υποσχόμενες χαμηλότερες τιμές, η καλύτερη ποιότητα υπηρεσιών, οι νέες θέσεις εργασίας και το καθαρότερο περιβάλλον.**

Ας δούμε τώρα εν τάχει τις επιπτώσεις της “απελευθέρωσης” της ηλεκτρικής ενέργειας:

- Από το 2006 ως το 2017, η αύξηση της KWh ήταν 177% στην οικιακή κατανάλωση και

28% στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Την ίδια περίοδο οι μισθοί έπεσαν κατά 40%.

- Πριν την “απελευθέρωση” της ηλεκτρικής ενέργειας, η ελληνική κιλοβατώρα στην Ε.Ε ήταν η φθηνότερη λόγω εγχώριου φτηνού καυσίμου (λιγνίτης), ενώ σήμερα είναι η 4η ακριβότερη! Από το 2007 η αύξηση της τιμής της κιλοβατώρας, ανέρχεται στο 80%.
- Παρά την αύξηση του εμπορικού ελλείμματος της Ελλάδας λόγω αθρόων εισαγωγών τεχνολογιών ΑΠΕ και των τεράστιων επενδύσεων στην ηλεκτρική ενέργεια (που διπλασίασαν την εγκατεστημένη ισχύ), δεν υπήρξαν τα ανάλογα αποτελέσματα στην παραγωγή ρεύματος, με αποτέλεσμα την αύξηση των εισαγωγών. Έχουμε αύξηση της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας η οποία ενώ σήμερα βρίσκεται πάνω από το 50%, με το κλείσιμο των μονάδων της λιγνιτικής παραγωγής προβλέπεται ότι θα εκτιναχθεί στο 85% !!!
- Σε ότι αφορά τα εργασιακά και τις υποσχόμενες «νέες θέσεις εργασίας» η “απελευθέρωση” της ηλεκτρικής ενέργειας έφερε μείωση περίπου 10.000 θέσεων εργασίας (οι 2500 θέσεις μόνο μέσα στο 2020) με παράλληλη μετατροπή τους από πλήρους και σταθερής απασχόλησης σε μερικής και ελαστικής απασχόλησης, με κατάργηση Συλλογικών Συμβάσεων και παράλληλη ένταση της μαύρης και κακοπληρωμένης / απλήρωτης εργασίας στους εργολάβους.

Η κομπίνια της ΟΤΣ - Το ρεύμα στο χρηματιστηριακό τζόγο

Η Οριακή Τιμή Συστήματος (Ο.Τ.Σ), δηλαδή η τιμή αγοράς και πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρική θα γίνεται μέσω του Χρηματιστηρίου Ενέργειας το οποίο θα ακολουθεί τον κανόνα της «προσφοράς και ζήτησης». Η «ρήτρα Ο.Τ.Σ» σημαίνει ότι όλες οι διακυμάνσεις πχ λόγω έλλειψης ενέργειας ή φυσικού αερίου πχ, θα τις πληρώσει ο καταναλωτής.

Η απάτη του Ευρωπαϊκού χρηματιστηρίου ρύπων

Την τιμή της παραγωγής πλέον επιβαρύνει η ρήτρα ρύπων (CO2), η οποία μέσα σε ένα χρόνο εκτινάχθηκε από 5 ευρώ ανά MWh σε 28 ευρώ ανά MWh! Το ενδιαφέρον όμως είναι πως από την υποχρέωση αγοράς ρύπων εξαιρέθηκαν χώρες της Ευρώπης που ηλεκτροδοτούνται σχεδόν αποκλειστικά από άνθρακα (Πολωνία, Τσεχία, Γερμανία). Ακριβώς όμως αυτός ο λάκκος των λεόντων της ΕΕ, όρισε και επέβαλε το πλαίσιο λειτουργίας του κατεξοχήν ηλεκτροπαραγωγού της χώρας, της ΔΕΗ, οδηγώντας την σε ένα τραπέζι στο οποίο αποτέλεσε η ίδια το κυρίως μενού των συνδαιτυμόνων της!

Σε επόμενο άρθρο, θα δούμε πώς οδηγήθηκε η ΔΕΗ στην απολιγνιτοποίηση και τι θα σημάνει αυτό για τη Δυτική Μακεδονία.

*** Τα στοιχεία προέρχονται κυρίως από ημερίδα της ΑΡ. ΣΥ. Δυτ Μακεδονίας στο ΤΕΕ Κοζάνης - Ιαν. '20**